

Søker tilflukt på taket: Det kan bli temmelig varmt i Kambodsja, så Kristin, Ken og Ask er ofte på taket av huset de leier i nærheten av hotellet de driver.

Støtter med silke: Kristin Hansen ønsker at Soria Moria skal gi noe tilbake til lokalsamfunnet, og alt fra silkeputene til kurver, menyer og interiør er laget av Sangkheumsenteret som utdanner barn og gir unge kvinner arbeid.

Dømt til å bli stort: Da reiselivsklassen til Kristin dro til tempelbyen Siem Reap for ti år siden, var de enige om at Angkor Wat var dømt til å bli en stor turistattraksjon. Kristin satset alt på at det stemte.

Sitt eget Soria Moria

Som 19-åring forelsket Kristin Hansen seg i Kambodsja. Ti år seinere har hun og samboeren åpnet hotell i landet.

Hun møter oss i en hvit bygning som ligger og steker i 34 varmegrader midt i hjertet av Kambodsja. Her har Kristin Hansen (29) fra Sandefjord sitt eget Soria Moria hotell i tempelbyen Siem Reap.

Hun var bare nitten år da hun oppdaget landet på en backpackertur.

– Vi var tretten stykker fra reiselivsklassen som reiste sammen, og den kvelden snakket vi om hvor kult det hadde vært å starte hotell i Kambodsja. Alle var enige om Angkor Wat var dømt til å bli en stor turistattraksjon.

Ti år seinere kan de fastslå at de hadde rett. Den gangen kom rundt 30 000 turister for å se de fantastiske templene ved Siem Reap. Etter at grensene ble mer åpne, kan de nå ifølge Kristin telle over to millioner besøkende.

VI RUSLER ET lite stykke nedover gata og runder et par hjørner for å komme til det tradisjonelle khmer-

huset Kristin og samboeren Ken Tisell Oishi (37) leier. De inviterer oss med opp en smal trapp til favorittstedet på taket. Palmene omkranser den røde taksteinen, og paret forteller at de må kutte greinene av og til så ikke slangene skal komme ned på huset. – Det er hit Ken inviterer meg på middag med levende lys når han har dårlig samvittighet for noe, sier Kristin, til ville protester fra samboeren.

Etter flere års drift med gjestehuset Earthwalkers skulle sandefjordingen egentlig trekke seg ut og flytte fra Kambodsja. Så kom Ken fra Høvik inn i livet hennes.

Det var bare tilfeldigheter som gjorde at Ken havnet i Kambodsja og sjekket inn på gjestehuset og traff Kristin.

– I forbindelse med å sette opp produksjonslinje for en ny prosjektidé var jeg i Vietnam og besøkte en kusine, og hun sa til meg at jeg ikke var en ordentlig backpacker. For å motbevise henne kjøpte jeg en Lonely Planet bok, tok med et par boxere og T-skjorter,

og satte meg på bussen til Angkor Wat i Kambodsja, sier Ken.

PÅ VEIEN OPPDAGET han at todagersplanen kom til å sprekke siden bussen ikke gikk til Angkor Wat på en dag. Da han kom til Siem Reap, skjedde ting fort.

– Jeg trakk rundt på en sykkel på landeveien, og noen kjørte opp på siden av meg og insisterte på at jeg skulle komme innom og besøke en skole, sier Ken.

Da han dukket opp noen timer seinere, fikk han en overraskelse.

– Det viste seg at jeg var læreren. Trettifem elever satt der og ventet på meg og ville lære engelsk, sier Ken.

Slik ble det veldedighetsarbeid i stedet for oppstart av nytt selskap. .

SELV OM PARET har base i Siem Reap, blir det en del farting. De skal til Bali om et par uker, og innrømmer

Helomvending: - Jeg vurderte å flytte herfra, men så dukket Ken opp, forteller Kristin. Det fikk henne til å ombestemme seg, og det norske samboerpåret driver nå hotellet med 38 rom, venter barn og skal bygge seg eget hus.

«Jeg vil kunne ha besøk av de ansatte på hotellet uten at de skal tenke «åh, så rik hun er.»

Kristin Hansen, hotelleier

▶ at de sjelden tar turen til Norge. Etter å ha tilbrakt hele sitt voksne liv i varmere strøk, tror Kristin at hun hadde hatt problemer med å flytte hjem til kulda igjen.

- Jeg har kanskje vært hjemme totalt to uker med vinter de siste ti åra, og hvis jeg startet om vinteren med å skrape bilen hver dag, hadde jeg sikkert blitt innlagt, sier Kristin.

I Kambodsja er det heller varmen som kan bli en utfordring. På ekstra varme dager hender det at de rett og slett sover på taket.

- Og i regntida?

- Da er det digg å stå og kjenne regnet. Løpe ut og bli kliss våt, og så vaske hundene.

HUSET ER EN interessant blanding av tradisjonell khmer-stil og noen vestlige tilpasninger.

- Vi har for eksempel ett toalett som er vestlig, ett litt mindre vestlig, og et khmer-toalett, sier Ken.

Det er fritt valg, og vi oppdager at det betyr et vanlig vannklosett, et tilsvarende, men hvor man må helle vannet fra ei bøtte ved siden av, og toalettet innenfor kjøkkenet er typisk asiatisk, med et hull man kan stå på huk over.

Påret har innredet enkelt. Ken er mest opptatt av

kvalitet på kjøkkenet, hvor han viser de gode knivene han har kjøpt i Tokyo, og en kuttefjøl han har fått laget. - Her i Kambodsja kan du spesialbestille alt mulig, og det er like billig selv om du ikke skal ha mer enn ett eksemplar.

KRISTIN HAR TØRKET noen roser hun har fått ved ulike anledninger, og utenom de enkle kurvmøblene har de stort sett bare tatt vare på tingene de har spesielle minner knyttet til.

- Jeg er vant til å bo i ryggsekk, og ha minst mulig der jeg bor, sier Kristin.

Hun synes det bare er et ork å pakke med seg ting, så hver gang hun flytter, gir hun det heller bort.

- Jeg vil kunne ha besøk av de ansatte på hotellet uten at de skal tenke «åh, så rik hun er».

Området har forandret seg mye etter at turistene begynte å strømme inn, men du skal bare dra noen kilometer ut av byen før du møter underernærte barn og fattigdom.

- Dette er faktisk en av de fattigste provinsene i et av de fattigste landene i verden.

VERKEN KEN ELLER KRISTIN klarer å bo så tett på fattigdommen uten å prøve å gi noe tilbake til lokal-

MIN DAG

- Jeg begynner med å mate og luften hundene, og tar så en kaffe mens jeg sjekker dagens gjøremål, går gjennom dagens/nattas rapporter, fikser eventuelle problemer, gir beskjeder, svarer på e-post, oppdaterer bloggen, legger inn regnskap, gjør klar til kveldens aktiviteter og prater med gjester.

- Er det stille en dag, tar jeg kanskje en svømmetur i bassenget for å kjøle ned hodet. Og er jeg ferdig på jobb tidnok, er det herlig å ta en kveldstur med hundene inne i Angkor Thom.

- I forskjellige sesonger er det ulike ting som endrer på de vanlige gjøremålene - for eksempel i «bryllupssesongen» (som gjerne er fra midt i februar til midt i april) må man ofte gå i brylluper midt på dagen - gjerne flere hver uke, og noen ganger opp til flere på en dag. Under khmer-nyttår, Vannfestivalen eller Phcum Ben-festivalen må man følge tradisjonene med gatefester eller vannkasting eller tempelbesøk.

Mango med chili: Grønn mango fra hagen serveres med salt og chili, og det er alltid mer der det kommer fra.

Ekte khmer: Huset de leier er typisk for Kambodsja, og paret har blandet vestlige møbler med de tradisjonelle gulvputene.

«Huset vårt skal være khmer utenpå og vestlig inni.»

Kristin Hansen, hotelleier

samfunnet. Ken oppdaget at organisasjonen som drev skolen han jobber som lærer på, trengte hjelp til flere ting. Derfor startet han organisasjonen NEDO, som blant annet jobber med å hjelpe lokale organisasjoner, stipendordninger for fattige ungdommer og studenter, samt tilgang til rent drikkevann. I seinere tid har Ken også startet opp investeringselskapet SEA Property, i tillegg til hotellet.

– Man kan jo ikke bare leve på luft og veldedighet heller.

PÅ SORIA MORIA er Kristin bevisst på hvor hun kjøper alt av innredning og produkter for at inntektene skal gå til lokale prosjekter. Gjestene der kan kjøpe lommebøker, vesker eller sjal som er produserte lokalt, blant annet på barnehjemmet Sangkheum. Der har de også et silkeverksted hvor fattige jenter fra landsbygda får jobbmuligheter. Puter og duker på hotellet er laget der, mens kurvene til serviettene er laget av barna på barnehjemmet. De tradisjonelle hodene i stein har unge lærlinger skåret ut. Kristin og Ken har et steinhode av en gammel khmerkonge hjemme også.

– Det var det første jeg kjøpte. De unge får ikke solgt arbeidene sine, og dermed får de ikke øvd seg

heller. Om ikke alt er helt perfekt, synes jeg bare det er sjarmerende, sier Kristin.

DE ANSATTE PÅ hotellet er også glade for mulighetene det gir dem, og leiligheten er full av kort og hilser fra dem. Et har bilde av en elefant, som symboliserer at de skal huske Kristin med elefanthukommelse.

– De uttrykker alt, og er bunn ærlige. De kan spørre hvorfor jeg farget håret mørkt, og si at det var mye finere før. Eller som da de kommenterte «Ken, you look so white and fat» etter at vi hadde vært på ferie i Norge.

VI GÅR UT i hagen og plukker en grønn mango som spises med salt og chili på. Bananklasene blir gradvis gulere, og paret koser seg med den lille hageflekken utenfor huset. Akkurat nå er det deilig å bo så sentralt, men de har kjøpt en tomt til eget hus noen kilometer utenfor Siem Reap. Foreløpig har de prioritert hotellet, men når de en gang blir klare for å bygge, skal huset uttrykke blandingen de består av.

– Huset vårt skal være khmer utenpå og vestlig inni.

sondag@dagbladet.no

VALGET

● – Jeg forelsket meg i landet, klimaet, maten, kulturen og mest av alt den utrolig vennlige befolkningen - og jeg så muligheten til å gjøre noe annerledes. Jeg ønsket også å gi noe tilbake til lokalsamfunnet.

Med bakgrunn innen reiseliv og hotellfag var målet mitt å skape et sted som kombinerer de reisendes krav til internasjonal standard med det beste av lokal khmerkultur og -historie.

VEIEN

● – Det er alltid endel utfordringer når man velger å gjøre ting utenom det vanlige. Her er de vært både språklige, sosiale og kulturelle. Det tar tid å lære seg normer og regler, og hvordan man skal håndtere myndigheter og autoriteter. Det beste valget har nok vært å fortsette når ting har vært vanskelige og virket umulige. Ken er fantastisk når det gjelder å tenke rolig og langsiktig og ta en ting av gangen, og det er veldig beroligende.